

Nóra Benedek

Ungari-eesti kirjandussuhted nõukogude ajal

Eesti ja Ungari kultuurisuhete vaatepunktist peaks vabariigiaja ja taasiseseisvumisaja vahelist ajajärku vaatlama üleminekuperioodina. Esmapiilgul paistab see vähem edukana võrreldes kultuurialaste suhete õitsenguga kahe maailmasõja vahel. Olukord aga ei olnud nii kurb – eriti kirjandussuhete alal – tänu sõjajärgse aja kultuuri- ja haridusvaldkonnas tegutsevatele inimestele, kes alati püüdsid olukorda parandada ja arendada. Teades antud tingimusi, on vaja mainida, et nende töö on asendamatu ning nad tegid kõike, mida võimalused lubasid. Isiklike suhteid kasutades võisid eesti ja ungari haritlaskond omavahel kontakti pidada ja niimoodi teineteisele väärtuslikku kultuuri vahendada. Sellisest suhtlusest aga on meil vähe teada.

Eesti ja Ungari suhetes on nõukogude aeg vähem uuritud periood, ja sellest on pigem teadaandeid, mitte põhjalikke uurimistöid. Ettekanne tugineb kõigepealt osavõtnutega tehtud intervjuudele, arhiivmaterjalidele ning nõukogude aja kultuurisuhetest ja kultuuripropagandast kirjutatud kokkuvõtetele.

Ettekandes heitame pilgu Eesti ja Ungari vaheliste - laiemas mõttes käsitletud – kirjandussuhetele perioodil 1945-1991, eriti rõhutades nõukogude ajal välja ehitatud ja varasemast ajast nõukogude ajal alles jäänud suhteid, uurides nende tausta, suundi, eesmärke, saavutusi ja neid vahendeid, mille kaudu suhted on võinud välja kujuneda, säilida ja edasi areneda.